

SAK NR: **Sak 19/2023**
SAKSBEHANDLER: **Anne Frugård**
Arkivnr.: 621.2

MØTEDATO: **31.8.2023**
MØTESTED: **Tingvang**

SIGN: _____

Utskrift til:
Statskog SF
Øystre Slidre kommune v/viltansvarlig
ØSJFF v/Anders Frøberg

Taksering av lirype 2023. Regulering av jakttrykk.

Bakgrunn

Fjellstyret har siden 1996 basert småviltforvaltningen med bakgrunn i kunnskap gjennom registreringer/taksering av lirypebestanden før jakt. Fra 2008 har fjellstyret benyttet linjetaksering "Distance Sampling" (avstandsmetoden). Systemet drives av en webportal <http://honsefufl.nina.no> for registrering og håndtering av data fra taksering av ryper og skogsfugl.

Norges fjellstyresamband lager hvert år en samlerapport over takstresultatene fra alle fjellstyrene, denne kalles RypeRapporten og legges ut på NFS sine hjemmesider og kan leses her: <https://www.fjellstyrene.no/aktuelt/ryperapporten-2023-er-klar>.

I korte trekk går linjetaksering ut på at det er lagt ut 52 linjer på til sammen 135 km fordelt over hele allmenningen. Linjene skal dekke et gjennomsnitt av allmenningens lirypeområder som er beregnet til å omfatte om lag 400 km². Linjene skal følges slavisk med GPS, og hver oppflukt av rype registreres med antall fugl fordelt på kylling og voksen. I tillegg registreres oppfluktsted i avstand til linja. Disse, og flere data registreres i et dataprogram, som beregner antall ryper pr. km² og kyllingproduksjon.

Bare en svært liten arealdel (3-4 %) av allmenningens lirypeareal er taksert. Kunnskapen om bestandsforholdene er et estimat og ikke eksakt viten om den totale lirypebestanden. "Distance Sampling" er likevel det mest anerkjente takseringssystemet, og det er i bruk i de fleste store forvaltningsområder i Norge. Siden takseringen foregår før båndtvangen er opphevet, er det søkt om, og gitt dispensasjon av Øystre Slidre kommune. Linjetakseringen ble gjennomført i perioden 5.–19. august.

Gjennomføring 2023

Takseringen er, i år som tidligere, gjennomført av fuglehundgruppa i Øystre Slidre jeger- og fiskerforening. Alle med ansvar for takseringslinjene har deltatt på takseringskurs. Ett takseringslag består minimum av to personer og to hunder. Forholdene var meget bra første helgen, og så kom ekstremværet «Hans». Dette innebar at taksørene mistet en snau uke, og i tillegg ble det meget vått i fjellet. Når det blir så vått som det ble, påvirker dette luktbilde for hundene og gjør det vanskeligere å finne fugl. Det var også stedvis utfordrende å gå / ta seg frem for taksørene. Samarbeidet mellom ØSJFF og fjelloppsynet har også i år fungert utmerket både før, under og etter taksering.

Resultater

Totalt er det taksert 134,6 km. Det er registrert 55 observasjoner med til sammen 150 liryper. For å få mest mulig data i beregningene er statsallmenningen delt i 2 områder.

Område 1(A): Taksert 20 linjer med i alt **47,8 km.**

Område 2(B/C): Taksert 32 linjer med i alt **86,8 km.**

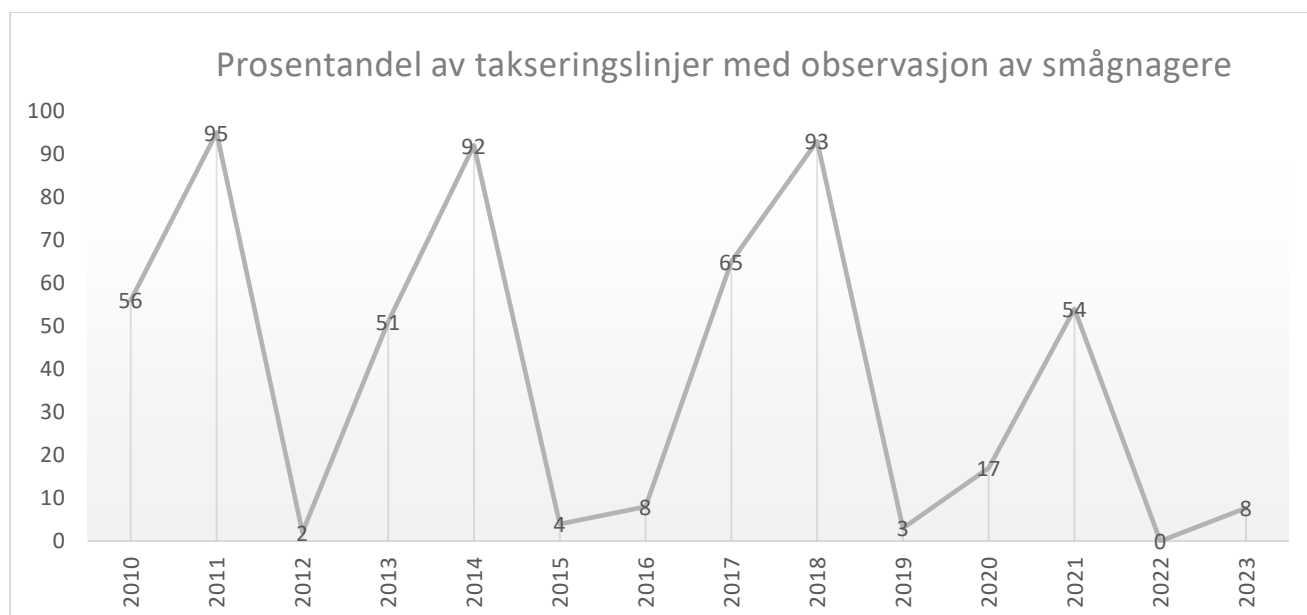

Resultater 2023:

Område (jaktfelt)	Ant linjer	Antall meter	Antall obs**)	Ant ryper	Ryper pr km ² *) (95 % sikkerhet)	Tetthet av voksen fugl	Prod. kylling pr 2 voksne
1 (A)	20	47800	15	28	3,3 (1,8-6,1)	2,7	0,4
2 (B, C)	32	86800	40	122	6 (3,5-10,2)	3,2	1,9
Samlet	52	134600	55	150	4,7 (3,1-7,1)	3	1,5

*) Tallene i (parentes) gjelder variasjonsmålet for estimatet; ryper pr km². Dvs. at antall ryper pr km² for hele allmenningen med stor sikkerhet ligger mellom 3,1 og 7,1.

***) Antall obs refererer til antall ganger en observerer fugl, kull eller enkeltfugler. For å få et godt estimat bør det være minst 40 obs i et område. I område 1 er det bare 15 obs og det er dermed et svært usikkert estimat. Det sikreste estimatet får vi når vi bruker tall for hele allmenningen (55 obs).

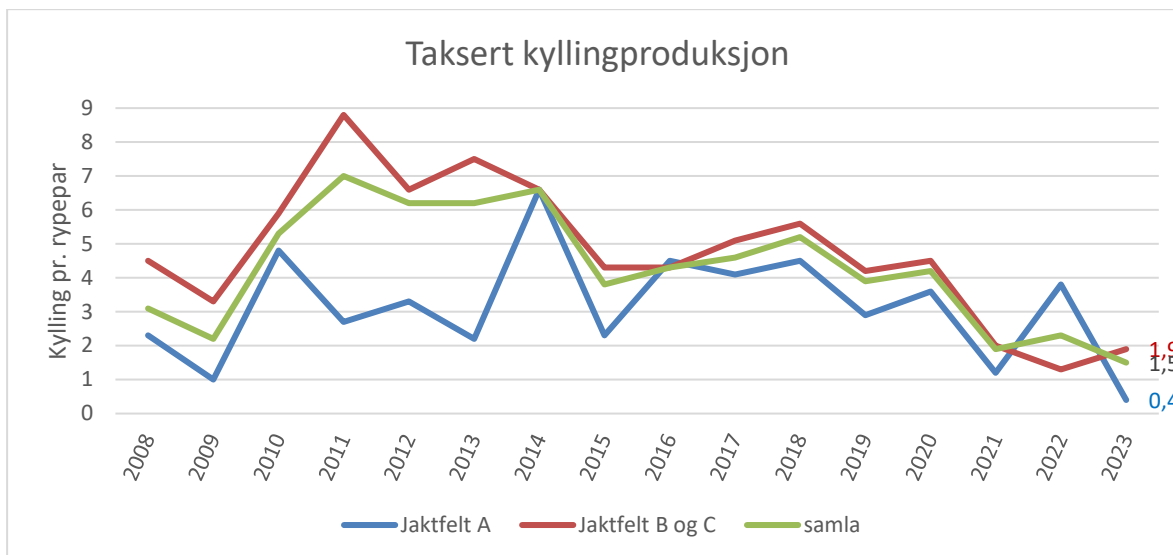

Figur 1. Kyllingproduksjonen er påvirket av mengden smågnagere, og det blir derfor også registrert smågnagere under lirypetakseringen. Både 2019, 2020, 2022 og 2023 må betraktes som bunnår for smågnagere. Normalt medfører lite smågnagere en høyere predasjon på egg og kyllinger.

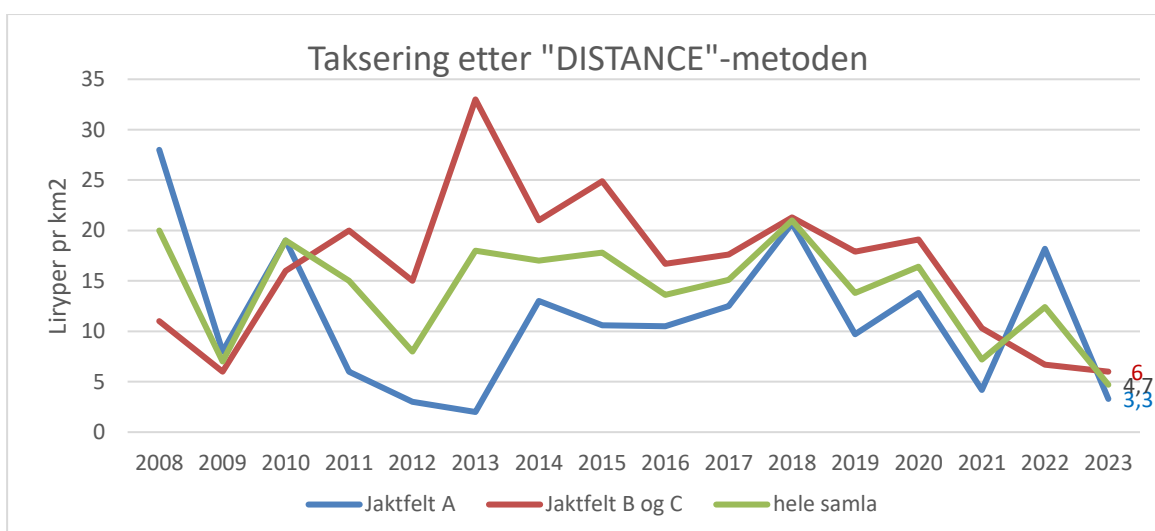
Sammenlignbare resultater fra DISTANCE – taksering tidligere år:

		-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23
Omr. 1	Ryper pr km ²	28	8	19	6	3	2	13	10,6	10,5	12,5	20,7	9,7	13,8	4,2	18,2	3,3
Felt A	Kyllingprod.	2,3	1	4,8	2,7	3,3	2,2	6,6	2,3	4,5	4,1	4,5	2,9	3,6	1,2	3,8	0,4
Omr. 2	Ryper pr km ²	11	6	16	20	15	33	21	24,9	16,7	17,6	21,3	17,9	19,1	10,3	6,7	6
Felt B og C	Kyllingprod.	4,5	3,3	5,9	8,8	6,6	7,5	6,6	4,3	4,3	5,1	5,6	4,2	4,5	2	1,3	1,9
Samla	Ryper pr km²	20	7	19	15	8	18	17	17,8	13,6	15,1	21	13,8	16,4	7,2	12,4	4,7
	Kyllingprod.	3,1	2,2	5,3	7	6,2	6,2	6,6	3,8	4,3	4,6	5,2	3,9	4,2	1,9	2,3	1,5

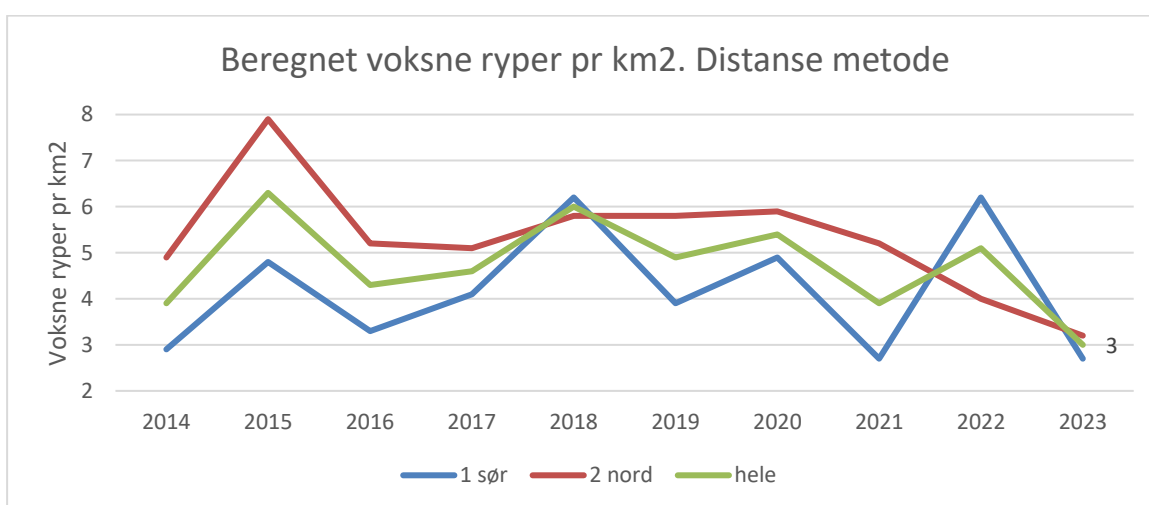
Systemet har vært, og er i endring. Bestandstall fra tidligere år kan derfor ikke direkte sammenlignes, men betraktes som en indikasjon. Når vi sammenligner årets tall med de 15 årene vi har hatt linjetaksering, så er kyllingproduksjonen på 1,5 og rypetetthet på 4,7 ryper pr km² det laveste resultatet vi har fått taksert hos oss.

Figur 3. Taksert kyllingproduksjon fordelt på jaktfelt. Forskingen mener at et uttak på 15 % av taksert bestand i liten grad påvirker neste års hekkebestand hvis kyllingproduksjonen er på mer enn 2,5 kylling/par. I år har vi en taksert kyllingproduksjon på 1,5 kylling/par, det er den laveste takserte kyllingproduksjonen vi har hatt.

Figur 4. Takstresultat fordelt på jaktfelt og samla for hele statsallmenningen. Jaktfelt A er i sør og jaktfelt B/ midt og nord. Begge områder viste en nedgang i 2021. I 2022 så vi et bedre takstresultat i den sørre del av statsallmenningen der det tidligere har hatt lavere tetthet enn områdene lenger nord. I 2023 har vi dårlige takstresultat i hele statsallmenningen.

Figur 5. Voksne ryper pr km² hatt en nedgang fra i fjor. Blå linje viser resultatene for jaktfelt A (sør), rød linje viser resultater for jaktfelt B og C, og grønn linje viser samla verdier.

Vurderinger

Dessverre ser vi en nedgang i rypebestanden i Sør-Norge. Hva som påvirker disse svingninger i rypebestandene er svært sammensatt, men at det er mange faktorer knyttet til bl.a. klima, smågnagere/andre arter, sosiale mekanismer, predatorer og parasitter er det stor enighet om blant rypeforskere. Klimaendringer og tap av leveområder bidrar til å sette bestanden under press. Andre viktige forhold varierer fra år til år, slik som værmessige forhold, utvikling i bestand av predatorer og sykluser for alternative byttedyr som mus og lemen. Rypedynamikken kan drives samtidig av mange sammenhenger i økosystemet som er følsomme for klimaendringer. Dette bidrar til en svært sammensatt dynamikk.

Jakt har isolert sett langt mindre betydning enn faktorene som er nevnt over. Likevel kan den påvirke bestanden negativt om uttaket blir for stort, og når andre naturlige faktorer har svekket produksjon og overlevelse av rypekyllinger. Hvor stor betydning jakt har for rypebestandene har forskningen ikke noe klart svar på. Noen norske studier antyder at jakt kan ha betydning. Samtidig viser oppfølging av store områder i Sverige som har vært utsatt for henholdsvis hardt jaktpress og områder helt uten jakt, at det ikke er noen sammenheng mellom jaktpress og antall voksne fugler som fins i området neste vår. Et viktig prinsipp i viltforvaltningen er likevel at en art bare kan høstes dersom best tilgjengelig informasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd.

Hvorvidt arten produserer et høstingsverdig overskudd må avgjøres ut fra en vurdering av biologiske forhold som bestandens størrelse, reproduksjonsevne, konkurranse fra andre arter, predasjon, næringstilgang og artens følsomhet for miljøendringer.

Lirype

Bestandsforholdene for lirype i 2023 er på et svært lavt nivå sammenlignet med årene etter start av linjetaksering i 2008. Kyllingproduksjon er også svært lav. Årets takstresultat er sammenlignbart med resultatene fra året 2009, 2021 og 2022., og bestanden er fortsatt på lavt nivå.

For lirype mener forskere at et jaktuttak på 15 % av taksert rypebestand kan brukes når kyllingproduksjonen er over 2,5. I 2023 er kyllingproduksjon 1,5 når hele takseringsområdet ses under ett, og på henholdsvis 0,4 i område A og 1,9 i område B når vi deler takseringsområdet opp. For å få et godt estimat bør det være minst 40 observasjoner i et område. I område 1 er det i år bare 15 observasjoner, og det er dermed et svært usikkert estimat. Det sikreste estimatet får vi når vi bruker tall for hele allmenningen (55 obs). I 2021 og 2022 hadde vi også et svært dårlig takseringsresultat, og det ble ikke åpnet for jakt på rype eller orrfugl. Siden det også i år er sett lite smågnagere under takseringen kan vi forvente at predasjonspresset på rype blir større enn i år der rovfugler og smårovilt kan ha mye smågnagere på menyen.

Tetthet:

Beregninger etter programmet DISTANCE viser en rypetetthet på 4,7 ryper pr. km² for hele allmenningen, med konfidensintervall (3,1 – 7,1). Det er beregnet 3,3 ryper/km² i sør, og 6 ryper/km² i midt og nord. Årets taksering angir en total lirypebestand i statsallmenningen på ca 2000 liryper, det er ca 3000 færre ryper enn i 2022.

Taksert kyllingproduksjon:

Kyllingproduksjonen er svært lav (1,5) sammenlignet med de siste 15 årene.

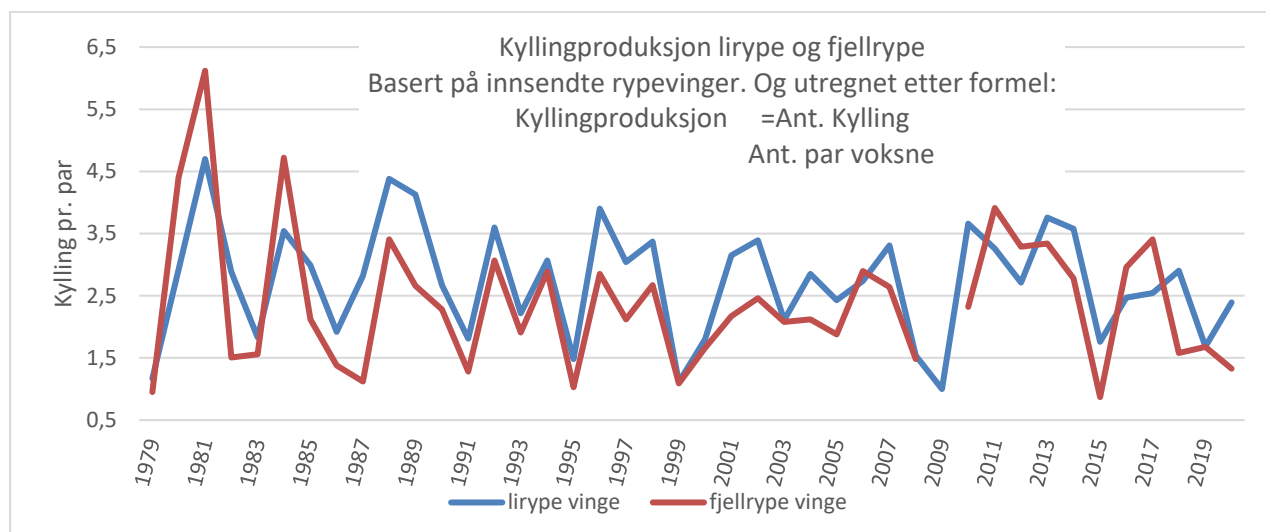
Fjellrype

Ifølge vår jaktstatistikk har fjellrypebestanden en svak men jevn oppgang fra 2009 og fram til og med 2018. I 2019 og i 2020 ble det som ventet ikke spesielt bra forhold for fjellrypa, og sannsynligvis var det lignende eller enda dårligere stilt i 2021, 2022 og 2023.

Hvis det skal takseres må det benyttes metoder som gir et godt bilde av bestanden, og vi er ikke kjent med at det finnes en god takseringsmetode for fjellrype. Siden det ikke foretas noen registreringer er det usikkert hvordan bestanden er selv om «sett-vilt» og innsamlede vinger gir oss noen svar etter at jakta er over. Innsamling av vingepøver gir oss en ekstra sikkerhet om at

takseringsresultatet for lirype er til å stole på også i forvaltning av fjellrypa. I tillegg er den eneste informasjonen vi har om kyllingproduksjon på fjellrype fordi det ikke er mulig å takserer fjellrypa på samme måte som lirypa.

Vi samler inn rypevinger fra jakta i Øystre Slidre statsallmenning, og der kan vi hente ut nyttig informasjon. De aller fleste år viser vingeprøvene våre en sammenheng mellom kyllingproduksjon for lirype og for fjellrype, selv om det i 2020 var en økning for lirype og en nedgang for fjellrype. De fleste årene viser vingeprøvene våre også en noe lavere produksjon for fjellrype enn for lirype. Det er ingen signal som tilsier at det er god kyllingproduksjon hos fjellrype i år, snarere tvert imot, og det er derfor uaktuelt å åpne for jakt på fjellrype i år der det ikke åpnes for jakt på lirype. Dersom det skulle åpnes for jakt på fjellrype i år der lirypa fredes vil det også føre til et økt og uønsket jaktpress på fjellrypa. Fjellrypa bør derfor, som tidligere år, innlemmes i eventuelle kvoter og fredninger.

Figur 6. De aller fleste år viser vingeprøvene våre en sammenheng mellom kyllingproduksjon for lirype og for fjellrype, selv om det i 2020 var en økning for lirype og en nedgang for fjellrype. De fleste årene viser vingeprøvene våre en noe lavere produksjon for fjellrype enn for lirype. For 2021 og 2022 har vi ingen vingeprøver siden jakta ble avlyst.

En annen grunn for å innlemme fjellrypa i kvoter og fredninger er at det for mange jegere er vanskelig å skille fjell- og lirype litt ut på høsten. Argument som taler imot å ta med fjellrypa i kvoter/fredninger er at jakt på fjellrype i praksis har en kortere jakt sesong (pga være og føre). I tillegg har vi i Øystre Slidre relativt små områder med fjellrypeareal sett i forhold til de store nærliggende fjellområdene med fjellrypebestander som det i praksis ikke jantes i. Likevel bør fjellrype innlemmes i eventuelle kvoter og fredninger.

Orrfugl

Takseringen er rettet mot lirype, men observasjoner av andre arter registreres. I år er det bare observert 1 orrfugl hann i sør (ingen høne eller kyllinger), i tillegg er det observert 1 storfugl hann. Til sammenligning ble det sett 12 orrfugl i 2021 under taksering (god fordeling høne, hane, kylling). I 2019 og 2020 ble det observert 15 orrfugl. Orrfuglbestanden har vært svært lav i mange år, og det er kun i sørlige del av statsallmenningen at vi har orrfuglterreng, det bør derfor ikke åpnes for jakt på orrfugl i år der rype fredes. Det ser dårlig ut for orrfuglbestanden i år, og hvis det åpnes for jakt kan det trolig føre til et for stort jaktpress på orrfugl.

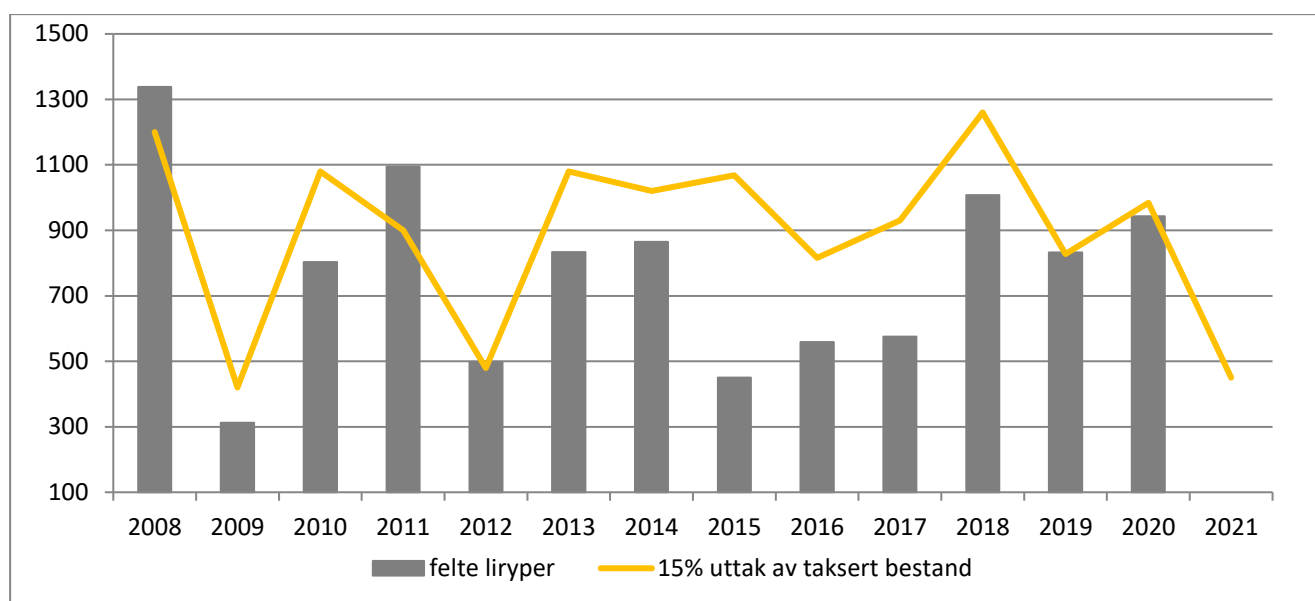
Andre arter

I år er det observert smågnagere på 4 og hare på 1 av de 52 takseringslinjene. Det er ikke observert rev på noen av linjene. Bestanden av hare har vært bra i flere år. I 2019 var det påvist flere tilfeller med harepest i Øystre Slidre kommune uten at dette ga store utslag i felt eller sett hare.

Beregning av jaktuttak m.m.

De siste rypeforskningsprosjekter viser til at det er forsvarlig med jaktuttak på 15 % av taksert rypebestand uten at det påvirker neste års hekkebestand. Uttaket i Øystre Slidre statsallmenning har

ligget på gjennomsnittlig 13 % i perioden 2008-2020. I gode år kan det tas ut noe mer, mens det i dårlige år bør tas ut mindre enn 15 %. Dette uttaksmålet forutsetter at det er en kyllingproduksjon på mer enn 2,5 kylling pr. rypehøne. I år er kyllingproduksjonen taksert til 1,5.

Figur 8. Den gule linjen viser det forskningen mener er et forsvarlig jaktuttak jf. taksering, og de grå søylene viser beregnet antall felte ryper i Øystre Slidre statsallmenning fram til 2021 som var første år med fredning. Dersom vi skal lytte til forskningen så skal den grå søylen ikke være høyere enn den gule linja, men denne metoden med jaktuttak på 15 % av taksert rypebestand kan bare brukes når kyllingproduksjonen er over 2,5. I år er kyllingproduksjon 1,5. Det er når bestanden er lav at jakta har størst betydning for bestanden.

Tiltak for å begrense jaktuttak

Fjellstyret har gjennom vedtatte begrensninger de fleste år klart å holde et gjennomsnittlig uttak på under 15 % av taksert lirypebestand. Dette viser at reguleringsmekanismene som brukes, sannsynligvis har en virkning. Det er viktig å finne en balanse mellom antall jegere som får jakte, samtidig som at de som jakter, også får lov å felle ryper når bestanden er bra. I 2023 har vi en produksjon på 1,5 kylling pr. par. Vi kan derfor ikke bruke målet om et uttak på 15 % av høstbestanden før jakt slik forskningen anbefaler fordi kyllingproduksjonen er under 2,5 kylling pr par i år. Slik administrasjonen ser det bør vi beholde de rypene vi kan i år, og det bør det ikke gjennomføres jakt på rype og orrfugl.

Tiltakene virker best når jegerne har forståelse for, og er enige i de begrensningene som settes:

- I håp om å ta vare på mest mulig stamfugl og legge til rette for neste års produksjon bør det ikke åpnes for jakt på rype (li og fjell) eller orrfugl i år.
- Reguleringene bør derfor være like for alle jegere og i hele allmenningen.

Etter at det ble startet med taksering i 2008 er det, bortsett ifra i år, 2009, 2012, 2021 og 2022 som har vært de årene med dårligst takseringsresultat.

		2009	2012	2021	2022	2023
Område 1 Felt A	Ryper pr km2	8	3	4,2	18,2	3,3
	Kyllingprod.	1	3,3	1,2	3,8	0,4
Område 2 Felt B og C	Ryper pr km2	6	15	10,3	6,7	6
	Kyllingprod.	3,3	6,6	2	1,3	1,9
Samla	Ryper pr km2	7	8	7,2	12,4	4,7
	Kyllingprod.	2,2	6,2	1,9	2,3	1,5

I 2009, 2012, 2021 og 2022 var det følgende reguleringer:

	2012	2021	2022	
<i>Regulering:</i>	2009			
	Småviltjakt, med sterke begrensninger. Dagskvote på 1(ett) vilt pr. dag og maksimalt 8(åtte) vilt i løpet av 2009. Med vilt menes lirype, fjellrype, orrfugl, hare, and eller vader. Jakt med harehund i perioden 1. -15. oktober. Kan ikke felle annet småvilt enn hare. Dagskvote settes til 1 (èn) hare pr. jaktlag pr. dag, og maks 3 (tre) harer pr. jaktlag i løpet av 2009.	Fredning av lirype i sørre del. Dagskvote 2 (1 f.o.m. 16.10)	Fredning av lirype og fjellrype i hele stats-allmenningen.	Fredning av lirype og fjellrype i hele stats-allmenningen.

2021 var første året med totalfredning av rype i Øystre Slidre statsallmenning. Bestanden har ikke bedret seg og administrasjonen har foreslått totalfredning også i år.

Naturmangfoldsloven § 7

Jf § 7 skal saken vurderes opp mot bestemmelsene i §§ 8-12:

Småviltbestandene har store naturlige svingninger. I denne saken er forslag til bestemmelser for årets jakt vurdert med bakgrunn i taksering av lirypebestanden, lirype utgjør ca 80 % av antall felte småvilt i statsallmenningen. Kunnskapsgrunnlaget er så godt som det innen rimelige krav lar seg gjøre å framskaffe. Jf vitenskapelig kunnskap er det i saken lagt opp til at uttaket ikke skal være større enn ca 15 % av registrert lirypebestand, og dermed i liten grad vil påvirke neste års hekkebestand dersom kyllingproduksjonen er over 2,5 kylling pr. par. Vi kan ikke bruke målet om et uttak på 15 % av høstbestanden før jakt slik forskningen anbefaler siden kyllingproduksjonen er under 2,5 kylling pr par i år. Slik vi ser det bør det ikke gjennomføre jakt på rype og orrfugl i år. En anser foreslått uttak som bærekraftig, og at saken er vurdert tilstrekkelig i forhold til tilgjengelig kunnskap (§8) og føre-var-prinsippet (§9). §§ 10-12 er også vurdert. En kan ikke se at forslag til vedtak er i konflikt med disse forhold.

Fjellosas § 23, siste ledd

"Før fjellstyret gjer noko vedtak etter andre og tredje stykket, skal kommunen uttale seg. Er det usemje mellom fjellstyret og kommunen, må fjellstyrevedtaket leggjast fram for departementet som tek avgjerd i saka."

Saken, med forslag til vedtak, er oversendt kommunen for uttale. **Kommunen skriver at;** «Øystre Slidre kommune meiner at fjellstyret har gjort ei grundig vurdering av årets takseringsresultat og støtter forslaget om å ikkje opne for jakt på anna enn hare og smårovvilt i år grunna låg bestand.» Hele uttalen er vedlagt (vedlegg 1).

Innspill fra Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening

Takseringsresultatet og dette saksdokumentet er som vanlig sendt til Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening som får mulighet til å komme med innspill, og ØSJFF konkluderer med at; «Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening støtter Fjellstyrets forslag om å ikke åpne for jakt på lirype, fjellrype og orrfugl i 2023.» Hele uttalen er vedlagt (vedlegg 2).

Rekruttering

Alle 14 og 15 åringer kan få gratis opplæringsjakt på småvilt, og Oppland JFF har årlig hatt ei helg med opplæringsjakt der fjellstyret bidrar med gratis jaktkort. I 2018 og 2019 tildelte Øystre Slidre fjellstyre i tillegg 5 stk gratis jaktkort (dagskort) til førstegangsjegere, altså jegere som samme år hadde tatt jegerprøven. Dette er et samarbeid mellom fjellstyrene og NJFF. I 2020 tildelte fjellstyret 5 stk 2 dg jaktkort til førstegangsjegere (jegere som tok jegerprøven i 2020), med samme forutsetninger som tidligere. Disse tilbudene beskatter i liten grad bestanden, men for de ferske jegerne som får benytte seg av tilbudet kan det likevel bety mye. Øystre Slidre JFF foreslår at vi åpner for opplæringsjakt for lokal ungdom på lirype, fjellrype, orrfugl og hare, også når det ikke åpnes for ordinær jakt. Saksbehandler mener at det er et viktig prinsipp at jakt skal være å høste av et

overskudd, og derfor mener vi at det sender feil signal dersom jakt for denne gruppen jegere kan fortsette på andre vilkår/begrensninger enn for andre jegere.

Forslag til reguleringer i andre statsallmenninger

2023	Øystre Slidre	GAUSDAL	Vestre SLIDRE	FRON
Total tetthet	4,7	3,4	4,8	3,1
Kylling Pr par	1,5	0,8	1,1	0,7
Forslag til begrensning:	Se forslag til vedtak.	Kvotefastsettelse skjer 31. aug., med forslag om fredning av rype og begrensning av skogsfugljakt.	Kvotefastsettelse skjer 1. sept. Forslag om fredning av rype.	

Det er en god ide å kalibrere seg, spesielt siden fjellstyremedlemmene i forkant av denne årlige saken ofte blir kontaktet av engasjerte jegere. En annen grunn til å gløtte på takseringsresultat fra andre deler av Sør-Norge er at det trengs 30-50km² for å forvalte voksne liryper og unge stegger som er ganske stedbundne. Vi trenger 3-400km² for å forvalte halvparten av de unge hønene (framtidens eggleggere). Til sammenligning er Øystre Slidre statsallmenning og Heimdalen totalt 550km². Det er ikke så lett å få tak i data fra andre områder så tidlig, men mange av de andre områdene har dessverre en noenlunde lik taksering som det vi ser i våre områder.

Lovhjemmel

Alle som siste året har vært og som fremdeles er fast bosatt i Norge har rett til, under like vilkår, å drive småviltjakt uten hund i statsallmenningene, jf. fjellovas § 23, 1. ledd. Fjellstyret har imidlertid myndighet til å regulere jakttrykket, men må da sørge for en rimelig fordeling mellom uten- og innenbygdsboende. Fjellstyret er imidlertid ikke pålagt å stille alle søkere likt ved tildelingsprosedyren, det sentrale er å sikre en rimelig fordeling. Dersom situasjonen er slik at det er få innenbygdsboende jegere og mange utenbygdsboende søkere, har fjellstyret anledning til å slippe til alle innenbygdsboende, selv om adgangen er regulert for de utenbygdsboende.

Fjellstyret skal vurdere følgende forhold:

- Kvoteregulering for alle arter.
- Dagskvote/sesongkvote
- Område/tidsrom.
- Selge (flere) jaktkort?
- Stoppe all jakt eller avslutte jakta tidligere?
- Hvilke arter.
- Vurdere snarefangst, evt. reguleres i tid og antall snarer pr. jaktkort.

Forslag til vedtak

Fjellstyret legger vekt på å finne en fornuftig balanse mellom bærekraftig høsting og det å ivareta både lokale og tilreisende jegere sine interesser. Vi ønsker at rypebestanden så raskt som mulig kommer opp på et nivå som produserer et høstingsverdig overskudd. Med hjemmel i fjelloven § 23 vedtar fjellstyret derfor følgende begrensninger som skal gjelde under småviltjakta 2023:

Alle jegergrupper unntatt harejegere:

Hele allmenningen:

- Det åpnes ikke for jakt på lirype, fjellrype eller orrfugl.
- Siden det ikke åpnes for jakt åpnes det for et begrenset salg av treningskort for fuglehund i perioden 15. september til 31. oktober. Det blir satt krav om føring av sett-vilt skjema for treningskort i denne perioden. Våre vanlige treningskort for fuglehund (utenfor Langsua Nasjonalpark) selges som i perioden 1. november til 31. mars.

I år har 699 personer søkt om jaktkort for småvilt. Trekningen er ikke foretatt, og ingen jaktkort (bortsett ifra harejakt) er forhåndskjøpt. Fjellstyret overlater til administrasjonen å finne gode løsninger for salg av treningskort for fuglehund.

Harejakt med harehund:

Det åpnes for harejakt med harehund. Harejegere kan ikke felle annet småvilt enn hare og smårovvilt.

Smårovvilt:

- Jakt uten hund går som normalt.
- I år ønsker vi som en prøveordning å tilby et begrenset salg av dagskort for jakt på smårovvilt med hund fra 1.11. Fjellstyret overlater til administrasjonen å finne gode løsninger for dette.

Vedtak

Fjellstyret legger vekt på å finne en fornuftig balanse mellom bærekraftig høsting og det å ivareta både lokale og tilreisende jegere sine interesser. Vi ønsker at rypebestanden så raskt som mulig kommer opp på et nivå som produserer et høstingsverdig overskudd. Med hjemmel i fjelloven § 23 vedtar fjellstyret derfor følgende begrensninger som skal gjelde under småviltjakta 2023:

Alle jegergrupper unntatt harejegere:

Hele allmenningen:

- Det åpnes ikke for jakt på lirype, fjellrype eller orrfugl.
- Siden det ikke åpnes for jakt åpnes det for et begrenset salg av treningskort for fuglehund i perioden 15. september til 31. oktober. Det blir satt krav om føring av sett-vilt skjema for treningskort i denne perioden. Våre vanlige treningskort for fuglehund (utenfor Langsua Nasjonalpark) selges som i perioden 1. november til 31. mars.

I år har 699 personer søkt om jaktkort for småvilt. Trekningen er ikke foretatt, og ingen jaktkort (bortsett ifra harejakt) er forhåndskjøpt. Fjellstyret delegerer til administrasjonen å finne gode løsninger for salg av treningskort for fuglehund.

Harejakt med harehund:

Det åpnes for harejakt med harehund. Harejegere kan ikke felle annet småvilt enn hare og smårovvilt.

Smårovvilt:

- Jakt uten hund går som normalt.
- I år ønsker vi som en prøveordning å tilby et begrenset salg av dagskort for jakt på smårovvilt med hund fra 1.11. Fjellstyret delegerer til administrasjonen å finne gode løsninger for dette.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vedtaket fattet med hjemmel i fjellovens § 23, gjelder 1 uke etter at det er kunngjort.

Vedlegg 1. Uttale fra Øystre Slidre kommune.

Uttale til Øystre Slidre fjellstyre - Taksering av lirypebestanden 2023 - Regulering av jakttrykk

Øystre Slidre fjellstyre har i dei siste 20 åra taksert lirypebestanden i Øystre Slidre statsallmenning med takseringsmetoden *Distance Sampling* (linjetaksering ved bruk av hund). Linjetaksering er en vitenskapleg metode for å berekne kor mange ryper det er innafor eit område.

Bestandsforholda for lirype i 2023 er på eit lågt nivå samanlikna med åra etter oppstart av linjetaksering i 2008. Kyllingproduksjonen er svært låg i heile allmenningen.

		-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21	-22	-23
Omr. 1	Ryper pr km2	28	8	19	6	3	2	13	10,6	10,5	12,5	20,7	9,7	13,8	4,2	18,2	3,3
Felt A	Kyllingprod.	2,3	1	4,8	2,7	3,3	2,2	6,6	2,3	4,5	4,1	4,5	2,9	3,6	1,2	3,8	0,4
Omr. 2	Ryper pr km2	11	6	16	20	15	33	21	24,9	16,7	17,6	21,3	17,9	19,1	10,3	6,7	6
Felt B og C	Kyllingprod.	4,5	3,3	5,9	8,8	6,6	7,5	6,6	4,3	4,3	5,1	5,6	4,2	4,5	2	1,3	1,9
Samla	Ryper pr km2	20	7	19	15	8	18	17	17,8	13,6	15,1	21	13,8	16,4	7,2	12,4	4,7
	Kyllingprod.	3,1	2,2	5,3	7	6,2	6,6	6,6	3,8	4,3	4,6	5,2	3,9	4,2	1,9	2,3	1,5

Årets tal viser ei rypetettheit på 4,7 ryper pr km² og ein kyllingproduksjon på 1,5. Når ein samanliknar årets tal med dei 15 åra det har vorte gjennomført linjetaksering, så er kyllingproduksjonen på 1,5 og rypetettheita på 4,7 ryper det lågaste takseringsresultatet.

Dei siste rypeforvaltningsprosjekta viser til at det er forsvarleg med jaktuttak på inntil 15% av taksert haustbestand utan at det påverkar neste års hekkebestand. Dette føreset ein kyllingproduksjon på meir enn 2,5 kylling pr rypehøne. Det er når bestanden er låg, at jakta har mest betydning for bestanden.

Med bakgrunn i årets takseringsresultat har Øystre Slidre fjellstyre foreslått følgjande begrensingar som skal gjelde under jakta 2023:

Alle jegergrupper unntatt harejegerar:

Heile allmenningen:

- Det opnast ikkje for jakt på lirype, fjellrype eller orrfugl.
- Då det ikkje opnast for jakt opnast det for eit begrensa sal av treningskort for fuglehund i perioden 15. september til 31. oktober. Det blir sett krav om føring av sett-vilt skjema for treningskort i denne perioden. Våre vanlege treningskort for fuglehund (utanfor Langsua Nasjonalpark) seljast som i perioden 1. november til 31. mars.

Harejakt med harehund:

Det opnast for harejakt med harehund. Harejegerar kan ikkje felle anna småvilt enn hare og smårovvilt.

Smårovvilt:

- Jakt utan hund går som normalt.
- I år ynskjer vi som ei prøveordning å tilby eit begrenset sal av dagskort for jakt på smårovvilt med hund frå 1.11. Fjellstyret overlèt til administrasjonen å finne gode løysingar for dette.

Øystre Slidre kommune meiner at fjellstyret har gjort ei grundig vurdering av årets takseringsresultat og støtter forslaget om å ikkje opne for jakt på anna enn hare og smårovvilt i år grunna låg bestand.

Med helsing

Tone Snorheim
Rådgevar

Vedlegg 2. Innspill fra Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening.

Innspill til småviltjakt i 2023

Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening støtter Fjellstyrets forslag om å ikke åpne for jakt på lirype, fjellrype og orrfugl i 2023.

I tillegg foreslår Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening følgende tiltak for Fjellstyret i Øystre Slidre.

1. Fjellstyret i Øystre Slidre bør kunne iverksette og administrere en skuddpremieordning etter modell fra Vestre Slidre Fjellstyre.
2. Fortsatt legge til rette for- og motivere til økt jakt på smårovvilt.
3. Vurdere felling av liryper i forskningsøyemed, som videre sendes til undersøkelse for sykdom/parasitter.
4. Søke og avsette midler til viltstelltiltak for småvilt.
5. Ny forvaltningsplan for småvilt.
6. Initiere forskningsprosjekt på lirype i statsallmenningen i Øystre Slidre.
7. Fortsatt ønskelig med opplæringsjakt for lokal ungdom på lirype, fjellrype, orrfugl og hare, også når det ikke åpnes for ordinær jakt.
8. Salg av treningskort for fuglehund med krav om rapportering av observert lirype, fjellrype og orrfugl, samt smågnager og rev!

Med vennlig hilsen

Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening

Anders Frøberg

Styreleder